

SF og DF vil løfte handicapområdet

Hvis et samfund skal måles på, hvordan det behandler mennesker med handicap, står det skidt til i Danmark. Handicapområdet er i disse år under et gevaldigt pres både i forhold til tilkendelse af hjælpemidler, mulighed for at få handicaphjælp (den såkaldte BPA-ordning) og hjælp til overvågning, når unge med et alvorligt fysisk og psykisk handicap fylder 18 år.

- **Unge med alvorlige fysiske- og psykiske handicap skal ikke tvinges på en døgninstitution, når de bliver 18 år.**

En lille gruppe af svært handicappede børn og unge er i dag fanget i bureaukrati og håbløse administrative afgørelser, som forhindrer børnene og deres forældre i den nødvendige omsorg og pleje – når barnet bliver 18 år.

Indtil barnet bliver 18 år, er det muligt for forældre at få tabt arbejdsfortjeneste og overvågning (handicaphjælp) og aflastning til barnet. Men når barnet bliver 18 år, så gælder helt andre vilkår. Og de mest sårbare børn med alvorlige handicap tvinges så på døgninstitution.

I SF og DF mener vi, at lige muligheder for borgere med handicap indebærer, at vi reelt sikrer dem de samme gode muligheder for et godt og aktivt liv, som gælder for alle andre. Det indebærer også, at unge med handicap selvfølgelig skal have mulighed for at flytte hjemmefra, når de er klar – have mulighed for at frigøre sig fra forældre, have mulighed for at tage en uddannelse og få job. Have mulighed for at dyrke fritidsinteresser, venner og fællesskaber m.v.

Men unge med handicap skal – ligesom de fleste andre unge – have mulighed for selv at bestemme, hvornår de er klar til et liv på egne betingelser.

Derfor skal de unge også sikres et "efterværn", som sikrer den rette hjælp efter det 18 år. Det skal videreføre ordningen med tabt arbejdsfortjeneste, overvågning, aflastning m.v. for de unge, som ikke er klar til at flyve fra reden præcis på deres 18 års fødselsdag, bl.a. fordi det nogen gange tager lidt længere tid for dem at tage en uddannelse, udvikle sig og kaste sig ud i livet, når man samtidig skal slås med et fysisk eller psykisk handicap.

Ordnningen kan helt enkelt etableres ved at videreføre visiterede ordninger, som gælder for unge under 18 år – til også at gælde for unge over 18 år, frem til den unge er klar.

Et konkret forslag kunne være at give mulighed for forlængelse af ordningen i op til fem år.

For en lille gruppe unge med handicap gælder imidlertid, at de aldrig bliver klar til at forlade de trygge rammer i hjemmet, simpelthen fordi deres udviklingspotentiale ikke kan føre til liv i egen bolig eller måske eget værelse i på et bosted eller i et kollektiv. Derudover kan de ofte være så ramte af deres handicap, at de dør før deres forældre.

I de få tilfælde bør der gives mulighed for en permanent videreførelse af den ordning, der gælder for børn under 18 år. Netop denne gruppe af unge med handicap, som tæller cirka 150 borgere, er i dag henvist til at flytte på døgninstitution på deres 18 års fødselsdag. Alternativt skal forældrene etablere sig på en måde, hvor de selv varetager den fulde opgave med pasning, overvågning, aflastning m.v. og med en væsentligt ringere løn, eller slet ingen end den der gælder for forældre til børn under 18 år. Mange forældre magter ikke den opgave eller også ender de med at blive slidt op eller ægteskabet går i stykker.

I SF og DF mener vi, at det er et paradoks, for en institutionsplads til den unge, hvor overvågningsbehovet netop forudsætter en særlig høj normering er væsentligt dyrere end en videreførelse af ordningen, der gælder for unge under 18 år.

Dette understøttes i øvrigt at et tidligere svar fra Børne- og Socialministeren til Folketingets Børne, Social- og Indenrigsudvalg. Heraf fremgår det at de månedlige enhedsudgifter er mellem 25-30.000 dyrere for en plads på en døgninstitution. Vestre Landsret og Ankestyrelsen har imidlertid slået fast, at kommunerne ikke har hjemmel til at videreføre ordningen for unge under 18 år, når barnet fylder 18 år. Statstilskuddet til kommunerne følger samtidig anbringelse på institution, mens kommunerne ikke tilsvarende får tilskud til løsninger, som kan videreføre plejen i hjemmet¹.

Derfor foreslår SF og DF, at der skabes hjemmel i serviceloven til, at kommuner kan videreføre overvågning i hjemmet, som gælder for børn under 18 år – også når barnet er blevet 18 år.

En sidste indsats handler om et efterværn for forældre, som – når den tid evt. kommer – skal lade en ung med handicap leve sit eget liv. For forældre, som har brugt hele barnets levealder på at indrette tilværelsen efter barnets behov for pleje og pasning, er der brug for at sætte ind med hjælp til efteruddannelse og hjælp til at genvinde fodfæste på arbejdsmarkedet.

Månedlige enhedsudgifter til botilbud efter servicelovens §§ 107 og 108

Enhedsudgift, 2018-pl

Midlertidige ophold, § 107 75.000 kr.

Længevarende ophold, § 108 91.000 kr.

Månedlige meromkostninger pr. person til overvågning efter servicelovens § 95

Enhedsudgift, 2018-pl

Billigste model 49.000 kr.

Dyreste model 63.000 kr.

Kilde: Børne- og Socialministerens svar på spm. nr. 512 (alm. del) givet i Folketingets Social-, Indenrigs- og Børneudvalg d. 22. juni 2018

- Stop kassetænkning på handicapområdet – indkald til forhandlinger med KL

Igen og igen er vi vidne til, at borgere med handicap får afslag på hjælp og på hjælpemidler, som har betydning for, om borgeren reelt sikres ligestilling i samfundet.

Området er gennemsyret af paradokser og silotænkning, hvor man som almindelig borger – og ikke mindst som borger med handicap står tilbage med en opfattelse af, at den ene hånd ikke ved, hvad den anden laver. Der er behov for en koordinerende sagsbehandler/socialrådgiver. Det følger af serviceloven, at kommunerne har en klar forpligtelse til at sikre en sammenhængende og helhedsorienteret indsats til den enkelte borger, der modsvarer den enkeltes behov. Vurderingen af, hvilken hjælp, der skal bevilges, skal træffes på baggrund af en konkret og individuel vurdering af borgerens behov.

Det gælder borgeren, som får afslag på den benprotese, som gør det muligt at passe et fuldtidsjob på helt ordinære betingelser – ligesom protesen gør det muligt at opretholde et normalt familieliv. Protesen er udviklet, så den kompenserer for bevægelse, og på den måde forebygger unødvendigt slid af hoften, som med traditionelle proteser netop ofte udsættes for belastning og slid. På trods heraf nægtes borgere med et handicap at få bevilget den rigtige og lidt dyrere protese.

¹ Børne- og Socialministeren har i flere svar i Folketingets Børne, Social- og Indenrigsudvalg hævdet på baggrund af en De Loitte rapport, at det vil koste mellem 80 og 90 mio. at løse problemet. Hertil har Mogens Widerholt, direktør i CP-DK, på baggrund af Ankestyrelsens seneste praksisundersøgelse på området fastslået (in Altinget d. 7/3-19), at 75 % af udgifterne til overvågning, allerede i dag dækkes af offentlige midler – enten i form af såkaldte "andre løsninger" eller gennem døgnanbringelse på institution. Den reelle merudgift er derfor snarere et eller andet sted mellem 25 og 28 millioner i forhold til de aktuelle kommunale udgifter – og det skyldes jo så i øvrigt, at kommunerne overlader 25 % af forældrene til disse børn og unge til selv "at løse problemet". Men summa summarum, så er enhedsomkostningerne til en overvågningsløsning billigt

På samme måde oplever flere og flere borgere, at der er lagt pres på Borgerstyret Personlig Assistance (BPA) – måske bedre kendt som handicaphjælp – en ordning, som for alvor har givet borgere med handicap mulighed for et liv på egne betingelser. SF og DF har modtaget adskillige henvendelser fra borgere, som enten får afslag på BPA, eller som får deres hjælp beskåret i svær grad.

Senest en borger i Gribskov Kommune, som har fået ordningen beskåret med mere end 50 %. Konkret betyder det, at borgeren har været nødt til at gå ned i tid og lige nu overvejer, om hun helt er nødt til at opgive job, fordi hun er afhængig af hjælp, hvis hun skal passe jobbet.

Vi har på forskellig vis forsøgt at sætte netop det paradoks på dagsordenen. Vi har spurgt Sundhedsministeren om hendes holdning til, at den manglende rettidige forebyggelse kan resultere i omkostninger til sundhedssektoren. Vi har spurgt Beskæftigelsesministeren om, hvad han tænker om, at vi afsætter ressourcer til at hjælpe borgere med handicap i arbejde – alt imens, at manglende indsats fra Socialministerens side øger antallet af borgere, som får brug for den beskæftigelsesmæssige indsats.

En af grundene til at kommunerne ofte tyer til nedskæringer i serviceniveauet på BPA-ordningerne og hjælpemiddelområdet er pga. den kommunale økonomi.

Derfor vil SF og DF foreslå, at den kommende regering straks ved sin tiltræden sætter sig omkring et bord med KL, for at finde ud, hvad det vil koste at bringe handicapområdet på fode igen. Den kommende nye regering skal forhandle dette på plads i en kommende økonomiaftale mellem den kommende regering og KL, så borgerne kan få bevilget en tilstrækkelig BPA-ordning og det rigtige hjælpemiddel.

I SF og DF mener vi, at vi skal investere i mennesker, og at det kan betale sig på lidt længere sigt, selv om det selvfølgelig er billigere at bevilge den billige benprotese eller forringe BPA-ordningen på kort sigt.

Men på den lange bane kan den billigere protese meget let resultere i dyre og smertefulde hofteoperationer, sygefravær og ansættelse på særlige vilkår – eller måske tidlig pension – og for BPA-brugeren kan den forringede handicaphjælp betyde, at de mister kontakten til arbejdsmarkedet. På den måde nedsættes borgerens livskvalitet og samfundet går glip af skatteindtægter.

Det handler om at investere før det sker.

DF og SF ønsker ligeledes, at mennesker med progressive sygdomme som ALS, skal have en hurtig og fleksibel hjælpepakke. Det nytter ikke, at når man har en fremadskridende sygdom, skal vente flere mdr. på at få sine hjælpetimer sat op, hvis man fx er visiteret til en BPA ordning. Tiden er afgørende for ALS-patienter.

Kontakt på relevante ordførere

Kirsten Normann Andersen, sundheds- og handicapordfører for SF: 61 62 30 40

Karina Adsbøl, handicapordfører for DF: 61 62 51 90

Baggrund

En BPA ordning kan sammensættes på mange måder jf. <https://www.dukh.dk/viden-selvhaelp/vokseområdet/bpa-borgerstyret-personlig-assistance>

Ministeren svarer, at det dramatiske fald – hver femte BPA er forsvundet - ikke giver anledning til en finansieringsform

<https://www.ft.dk/samling/20181/almdel/sou/spm/418/svar/1573898/2044989/index.htm>

Ministeren har svaret, at kommunerne kompenseres via. DUT-princippet. Jf.

<https://www.ft.dk/samling/20181/almdel/sou/spm/414/svar/1573654/2044450/index.htm>